

POVESTEA LUI ALADIN ȘI A LĂMPII FERMECATE

În capitala uneia dintre cele mai mari și mai bogate provincii din China trăia un croitor pe nume Mustafa, care era așa de sărac, încât de-abia reușea să-și întrețină soția și copilul din munca lui de zi cu zi.

Fiul său, pe care-l chema Aladin, fusese lăsat să crească la întâmplare și astfel dobândi multe năravuri cum nu se poate mai proaste. Era încăpățânat și neascultător, părinții săi nefiind în stare să-l țină deloc în frâu atunci când se făcu mai măricel. Avea obiceiul să bată maidanele cât era ziua de lungă, jucându-se cu alți pierde-vară la fel ca și el.

Când se făcu vremea să învețe și el o meserie, tatăl lui, nefiind în stare să-l facă să meargă să învețe una în altă parte, îl luă în propriu-i atelier și încercă să-l deprindă să mânuiască acul și ața. Dar nu reuși cu niciun chip să-l cumințească pe neastâmpărat, nici cu vorba bună, nici cu amenințările. Toate încercările tatălui său de a-l da pe brazdă fură sortite eșecului. Pentru că nici nu se întorcea el bine cu spatele, că Aladin își și lua tălpășița și nu-i mai putea da de urmă cât era ziua de lungă. Mustafa îl pedepsi cum știu el mai bine, spre a-l dezvăța de rele, însă Aladin era

imposibil de schimbat, iar tatăl său, spre mare-i durere, fu nevoit să-l lase în plata Domnului în cele din urmă. Și era așa de amărât că nu reușise să-l facă să se apuce și el de vreo treabă mai acătării, încât se îmbolnăvi de inimă rea și muri în scurtă vreme.

Biata lui văduvă, rămasă singură cu un fiu așa de năstrușnic ca Aladin, văzând că pe el nu-l trăgea așa deloc să se ocupe de atelierul lui taică-su, îl închise, vându tot ce era de vândut și, cu banii primiți și cu ce mai câștiga ea din torsul bumbacului, se gândi că ar fi putut s-o scoată la capăt ea și fiul ei.

Aladin, care acum, nemaifiind taică-su acolo să-i știe și el totuși cuiva de frică, nu mai avea chiar nicio rușine și nu-i păsa câtuși de puțin de maică-sa, încât îi treceau pe lângă urechi toate rugămințile și muștrările ei, se lăsă și mai tare pradă năravurilor lui de a tăia frunză la câini, stând pe maidan cât era ziua de lungă. O ținu tot așa până împlini cincisprezece ani, fără să-l intereseze câtuși de puțin să învețe și el o meserie sau să se gândească vreun pic la viitorul lui.

Odată, aflându-se, ca de obicei, la joacă, alături de tovarășii săi de blestemății, atrase atenția unui străin care se opri în loc să-l privească.

Acest străin era un vrăjitor african, care sosise pe acele meleaguri doar cu două zile înainte.

Pricepându-se bine la oameni, vrăjitorul observă în comportamentul lui Aladin ceva cum nu se poate mai nimerit pentru a-și duce la îndeplinire planul ce-l făcuse să străbată atâta cale până acolo. Se interesă despre familia lui, află cu cine avea de-a face și care-i erau

înclinațiile. Și după ce află tot ceea ce dorea să știe, se duse drept la el și, luându-l deoparte, îi zise:

– Copile, tatăl tău nu era cumva croitorul Mustafa?

– Ba da, domnule, îi răspunse băiatul. Dar a murit cu mult timp în urmă.

La aceste cuvinte, vrăjitorul îl cuprinse pe Aladin de după gât și-l sărută de câteva ori, cu lacrimi jucându-i în ochi.

Aladin, observându-i lacrimile, îl întreabă de ce plângea.

– Vai! Fiul meu! exclamă vrăjitorul, oftând adânc. Cum să-ndur așa ceva? Sunt unchiul tău. Tatăl tău era fratele meu. Am fost plecat timp de mai mulți ani în străinătate și acum mă întorsesem acasă, cu speranța de a-l revedea, iar tu-mi spui că a murit. Însă mă simt un pic mai ușurat că tu-i semeni așa de mult, încât te-am recunoscut din prima clipă.

Apoi îl întreabă pe Aladin, băgându-și mâna-n pungă în care-și ținea banii, unde locuia maică-sa și, de îndată ce află, îi dădu câțiva bănuți, spunându-i:

– Du-te, fiule, la mama ta și transmite-i întreaga mea afecțiune și spune-i că o s-o vizitez în cursul zilei de mâine, pentru că tare mult îmi doresc să văd unde a trăit fratele meu.

De îndată ce plecă vrăjitorul, lăsându-l singur pe proaspăt adoptatu-i nepot, Aladin dădu fuga la maică-sa, bucurându-se la culme de banii pe care-i primise de la unchiul său.

– Mamă, zise el. Am și eu vreun unchi?

– Nu, fiule, îi răspunse maică-sa. N-ai niciun fel de unchi, nici din partea mea, nici din partea tatălui tău.

– Dar eu tocmai m-am întâlnit cu un om care zice că e unchiul meu, fratele tatei. M-a sărutat și, când i-am spus că tata a murit, a plâns. Și, ca să-ți arăt că-i cât se poate de adevărat ceea ce-ți spun, ia uite ce de bani mi-a dat, zise el, scoțând banii din buzunar. M-a rugat să-ți transmit toată dragostea lui și să-ți spun că o să vină mâine să ne facă o vizită, să vadă și el unde a trăit și a murit tata.

– Fiule, tatăl tău a avut într-adevăr un frate, numai că acela a murit cu multă vreme în urmă și de altul în afară de el eu n-am auzit.

Apoi nu mai vorbiră nimic de vrăjitorul african. Numai că în ziua următoare acesta-l găsi pe Aladin jucându-se în altă parte a orașului cu alți tineri și atunci, îmbrățișându-l iarăși, ca și prima dată, îi puse-n mână două monede de aur și-i zise:

– Du-i banii aceștia mamei tale, fiule, și spune-i că o să vin diseară pe la voi și roag-o să ne pregătească ceva pentru cină. Dar mai întâi arată-mi unde locuiți.

După ce Aladin îi arătă vrăjitorului casa în care locuiau, se duse la maică-sa să-i dea cei doi bani de aur. Și spunându-i că acesta avea de gând să vină-n vizită la ei, femeia se duse și cumpără toate cele necesare pentru cină. Își petrecu toată ziua pregătind bucatele pentru cină și pe înserat, când fu totul gata, îi zise fiului ei:

– Poate că unchiul tău nu știe unde locuim, fiule. Du-te și adu-l tu aici.

Aladin, deși-i arătase vrăjitorului casa-n care locuiau, era gata să se ducă să-l întâmpine, când cineva bătu tocmai atunci la ușă. Așa că o deschise imediat și

unchiul său intră, încărcat de daruri, de toate soiurile de fructe și de o butelcă plină cu vin.

După ce-i dădu lui Aladin ce adusese, o salută pe mama acestuia și o rugă să-i arate unde avea obiceiul să șadă fratele său. Și când aceasta făcu întocmai, el îngenunche și sărută acel loc de nu știu câte ori, plângând în hohote.

– Bietul meu frate! Cât sunt de mâhnit că n-am putut să te îmbrățișez pentru ultima oară.

Mama lui Aladin insistă ca el să stea în același loc, însă o refuză.

– Ah, nu, lasă-mă mai bine să stau în partea opusă. Și cu toate că sunt lipsit de bucuria de a-l vedea pe fratele meu iubit, măcar o să am plăcerea de a privi la locul unde obișnuia el să șadă.

După ce se așeză, începu să-i spună mamei lui Aladin:

– Soră dragă, zise el. Nu te mira că nu m-ai văzut niciodată cât ai fost căsătorită cu fratele meu, Mustafa. Sunt plecat de patruzeci de ani din țara-n care m-am născut și de atunci nu mi-am mai văzut fratele. În tot acest timp am străbătut lumea, am fost în Indii, în Persia, Arabia, Siria și Egipt. Am stat în cele mai frumoase orașe din aceste locuri, apoi m-am mutat în Africa, unde am rămas pentru o vreme mai îndelungată. În cele din urmă, așa cum era și normal, m-a apucat dorul de țara mea natală și de iubitul meu frate. Și, simțindu-mă în stare să fac această lungă călătorie, am început să mă pregătesc de plecare și apoi am pornit la drum. N-am să-ți povestesc câte obstacole și dificultăți am întâmpinat și cât de mult m-a epuizat

călătoria asta. Nimic însă nu m-a afectat așa de mult ca vestea morții fratelui meu. Am observat că nepotul meu îi seamănă nespus de mult. Am reușit să-l recunosc din grupul acela de băieți cu care se juca, atunci când ne-am întâlnit. Poate chiar el să-ți spună cât de tare m-a mâhnit să aud că dragul meu frate a răposat. Dar Domnul fie laudat pentru toate! E o mare mângâiere pentru mine să regăsesc trăsăturile iubitului meu frate în cele ale nepotului meu!

Văzând că mama lui Aladin începuse să plângă, aducându-și aminte de soțul ei, schimbă vorba și, întorcându-se înspre Aladin, îl întreabă cum îl cheamă.

– Aladin, zise acesta.

– Bine, Aladin, replică vrăjitorul. Și ce meserie practici? Te-ai pregătit pentru vreuna?

La această întrebare, tânărul își plecă privirea și fu cât se poate de stingherit când mama lui spuse:

– Aladin e un neisprăvit. Taică-su s-a străduit cât l-au ținut puterile să-l învețe meseria lui, dar n-a reușit. Și de când a murit, el nu face altceva decât să bată maidanele, așa cum ai văzut și dumneata, fără să se gândească deloc că nu mai e un copil. Și dacă nici dumneata n-ai să-l poți face să-i fie rușine de felul în care se poartă, mă gândesc că nu mai are nicio șansă să se îndrepte vreodată. Știe că taică-su nu i-a lăsat nimic moștenire și mă vede pe mine cum mă chinui să torc bumbac pentru a ne câștiga pâinea zilnică. În ce mă privește, cred că într-una din zile o să-l dau afară pe ușă și o să-l las să se descurce de capul lui.

După aceste cuvinte, mama lui Aladin izbucni în lacrimi. Atunci, vrăjitorul spuse:

– Asta nu-i deloc bine, dragă nepoate. Trebuie să te gândești cum să-ți câștigi existența. Sunt atâtea meserii pe lumea asta, trebuie să existe una pentru care să simți că ai și tu chemare. Poate nu ți-a plăcut ce făcea tatăl tău și ai prefera să te ocupi de altceva. Haide, nu te ascunde de mine. O să fac tot ce-mi stă în putință să te ajut.

Dar văzând că Aladin nu zice nimic, continuă:

– Dacă nu te simți atras de niciun fel de meșteșug, o să-ți cumpăr o prăvălie, o să ți-o umplu cu tot soiul de mărfuri de cea mai bună calitate și cu banii câștigați din vânzarea lor o să te poți chivernisi cum nu se poate mai bine. Chibzuiește adânc ce ți-ar plăcea mai mult și spune-mi fără sfială ce crezi despre propunerea pe care ți-am făcut-o.

Aceasta îl încântase teribil pe Aladin, căruia nu-i plăcea deloc să muncească, dar care era suficient de isteț încât să știe că asemenea negustori erau cât se poate de respectați de toată lumea, iar prăvăliile lor asaltate de mușterii tot timpul. Așa că-i spuse vrăjitorului că era atras de negustorie mai mult decât de orice altceva pe lume și că i-ar fi fost extrem de îndatorat pentru ajutorul promis.

– Bun, de vreme ce asta ți-e pe plac, o să te iau mâine cu mine în târg, o să-ți cumpăr niște haine de soi, de mare negustor, și apoi o să ne uităm și după prăvălia de care-ți vorbeam.

Văduva, căreia până atunci nu-i venise nici în ruptul capului să creadă că vrăjitorul ar fi fost fratele răposatului ei soț, nu se mai îndoi nicio clipă de bunele-i intenții. Îi mulțumi pentru tot, servi cina, la care

discutară despre tot felul de nimicuri, iar apoi vrăjitorul, care observase că se întunecase bine de tot, plecă.

Reveni însă în ziua următoare, după cum promisese, și-l luă pe Aladin cu el și-l duse la un negustor de haine, de unde se îmbrăcau oamenii cu stare, îl lăsă pe Aladin să-și aleagă ce-i plăcea mai mult și plăti pentru toate.

Când Aladin se văzu așa de frumos îmbrăcat, îi mulțumi unchiului său, care-i promise să se ocupe de el cât putea de bine. Apoi îl duse și-i arătă cele mai scumpe prăvălii din oraș. Când ajunseră pe ulița unde se aflau cele de stofe de preț, îi zise lui Aladin:

– De vreme ce o să fii tu însuși în curând negustor, e normal să frecventezi cât se poate de des locurile astea și să te obișnuiești cu ele.

Apoi îi arătă orașul, moscheile cele mai mari și mai frumoase, îl duse pe la hanurile de lux, unde poposeau târgoveții, apoi la palatul sultanului. Și, în cele din urmă, îl duse la hanul unde stătea chiar el și-l prezentă unor negustori cu care se cunoscuse de când sosise acolo. Le oferă o tratație și îi lăsă să discute între ei.

Această distracție dură până noaptea târziu, când Aladin trebui să se întoarcă acasă. Vrăjitorul nu-l lăsă să plece neînsoțit, ci-l conduse până acasă, la maică-sa. Femeia, când îl văzu așa de frumos îmbrăcat, nu mai putu de bucurie și-l binecuvântă pe vrăjitor de nu știu câte ori pentru că fusese așa de generos cu fiul ei.

– Mare minune! zise ea. Nici nu știu cum să-ți mulțumesc pentru atâta bunătate! Îți doresc să apuci să trăiești suficient de mult încât fiul meu să-și poată arăta pe deplin recunoștința lui. Și asta nici n-o poate

face mai bine decât îndreptându-și purtarea și urmându-ți sfatul.

– Aladin e un băiat bun, spuse vrăjitorul. Și cred c-o să ne înțelegem cum nu se poate mai bine. Doar că-mi pare rău că nu mă pot ține de cuvânt chiar mâine, pentru că după cum știi, soră dragă, mâine-i vineri și prăvăliile-s cu toate închise, așa că trebuie să amânăm cumpărarea prăvăliei până sâmbătă. O să vin însă mâine să-l iau la o plimbare, să-l duc în grădinile unde se plimbă cei de neam ales. Cred că n-a avut parte până acum de asemenea distracții, pentru că și-a petrecut timpul doar cu copiii de vârsta lui. Dar acum trebuie să se obișnuiască să aibă de-a face cu oameni în toată firea.

Apoi vrăjitorul plecă.

Aladin se trezi în dimineața următoare, se îmbracă repede ca să fie gata de plecare și, după ce așteptă o vreme, începu să-și piardă răbdarea și se duse la ușă să se uite afară. Dar taman atunci, acesta-și făcu apariția, așa că Aladin își luă rămas-bun de la mama sa și alergă înspre vrăjitor.

Acesta-l mângâie și-i zise:

– Haide, fiule, o să-ți arăt niște lucruri de-a dreptul minunate.

Spunând acestea, îl conduse spre una dintre porțile de ieșire din cetate, acolo unde se aflau niște palate încântătoare, de jur împrejurul cărora erau niște grădini de o frumusețe de-ți lua ochii, unde se putea plimba oricine nestingherit. Când se opreau la câte un alt palat, îl întreba pe Aladin dacă nu credea că era cel mai frumos loc din lume. Acesta însă, de îndată ce

pășeau dincolo de intrarea următorului, îi striga în culmea încântării:

– Uite, aici e unul și mai frumos, unchiule.

Vrăjitorul se folosi de acest truc pentru a-l duce pe Aladin cât mai departe de cetate, fără ca acesta să bage măcar de seamă. La un moment dat, pretinzând că obosise, se așeză jos, pe marginea unui havuz de marmură, cu apă limpede, ce izvora din gura unui leu de bronz.

– Haide, nepoate, îi zise el lui Aladin. Trebuie să fi obosit și tu la fel ca mine. Hai să ne odihnim un pic, apoi o să ne continuăm plimbarea.

După ce se așezară, vrăjitorul scoase de la cingătoare o batistă și o întinse acolo, apoi puse pe marginea bazinului prăjiturile și fructele pe care le adusese cu el. Rupse o prăjitură în două și-i dădu o jumătate lui Aladin, iar cealaltă jumătate o mănca el. Apoi îl invită să-și aleagă după placul inimii fructe și prăjituri. În timpul acestui popas pe care-l făcură, îl sfătui pe pretinsul nepot să nu mai hoinărească pe maidane cu toate haimanalele, ci să-și îndrepte atenția mai degrabă către oameni așezați, cu scaun la cap, pentru a se lumina la minte și a deprinde vorbirea aleasă.

– O să ajungi și tu cât de curând om în toată firea și atunci trebuie să te deprinzi încă de pe acum să le urmezi exemplul.

După ce mâncară pe săturate, își reluară plimbarea, vrăjitorul conducându-l pe nesimțite dincolo de grădini, până ajunseră la poalele unor munți.

Aladin, care nu mai fusese niciodată așa departe și care începuse să obosească, îi zise vrăjitorului: